

MO*

jaarverslag

2018

© Arne Cillis

Jaarverslag Wereldmediahuis 2018

De wereld verandert en verbrokkelt, verhit en verkilt. Mensen bunkeren zich in en breken uit. De oude kloof tussen Noord en Zuid verkleint en de nieuwe kloof tussen rijk en arm wordt breder en dieper. Het zijn verwarrende tijden, maar welke tijden zijn dat niet?

Het antwoord op de botsende tendensen van vandaag ligt niet in nostalgie naar de veronderstelde eenvoud van een verbeeld verleden, maar in meer kennis van en beter inzicht in de tendensen en belangen die de wereld van morgen vormgeven. En vooral: wat is oorzaak, wat gevolg? Wat betekent het voor gewone mensen en voor de mens als deel van een planetaire ecologie? Welk belang is er in het spel en wie incasseert de winst?

De wereld met al zijn lokale verschillen en mondiale verbindingen begrijpbaar maken, dat is de centrale opdracht voor de journalistiek vandaag. De productie van nepnieuws en de snelle opkomst van emotionele, polariserende politiek maken die taak tegelijk urgenter én moeilijker dan ooit.

‘Media moeten ervoor zorgen dat een redelijk en goed onderbouwd publiek debat over relevante onderwerpen mogelijk is en ook effectief plaatsvindt’, zei Nobelprijswinnaar Amartya Sen een paar jaar geleden in een interview met **MO***. Sen is in alle opzichten een vertegenwoordiger van de generatie die het rampzalige populisme en het – letterlijk – dodelijke imperialisme van vorige eeuw bestreden heeft met rationele argumenten, informatie, publiek debat, kortom: met het beste dat de menselijke geest te bieden heeft. Tegelijk beseft hij dat een mens niet leeft bij feiten, cijfers of rationaliteit alleen. Hij breekt daarom ook een lans voor verontwaardiging als bron van onderzoek, handelen en gesprek.

MO* doet exact wat Amartya Sen voorstelt, maar dan voor de actuele generaties, voor een Nederlandstalig lezerspubliek. We brengen betrouwbare informatie vanuit een diepe betrokkenheid bij mens en milieu. Dat doen we elk jaar in vier dikke magazines, in de meer dan 2000 reportages, analyses, nieuwsberichten en opinies online, en tijdens lezingen en debatten. Lezers appreciëren dat: in enquêtes blijkt dat 86 procent van de lezers in **MO*** magazine inhoud vindt die elders onvindbaar is, en voor online scores we 91 procent op geloofwaardigheid en 93 procent op relevantie. Dezelfde diepgang, kwaliteit en bereik stellen we vast voor de lezingen en debatten die we organiseren.

De redactie, maar ook de vormgeving, de communicatie én het bestuur werken helemaal in lijn met het motto dat Ryszard Kapuscinski hanteerde voor oorlogsverlaggeving en mondiale journalistiek: ‘Je moet de waardigheid van andere mensen begrijpen, hen accepteren en hun inspanningen delen. Het belangrijkste is respect te hebben voor de mensen over wie je schrijft.’ Dat humane kompas is allesbehalve evident in een wereld waarin misprijzen en angst de boventoon voeren en waarin de media-omgeving draait op de logica van een aandachtseconomie.

In de loop van 2018 namen zowel de redactie als het bestuur de tijd om te reflecteren op de opdracht, de resultaten en de haalbaarheid van dit alles. Een van de vaststellingen is alvast dat het inhoudelijke aanbod van **MO*** de beginopdracht (‘de mondialisering ervaarbaar, begrijpbaar en hanteer maken’) een heel

diverse en ruime invulling gekregen heeft. 'MO*' schrijft over processen van mondialisering en tegenkrachten, over migratie en diversiteit, over milieu, klimaat en transitie, over ongelijkheid en mensenrechten, en over conflict, polarisering, democratie', stond in een van de verslagen. Het reflectieproces schakelde een versnelling hoger toen ook de raad van bestuur de missie, waarden en positionering, en uiteraard ook de strategische doelen en meetinstrumenten onder de loep nam. Het resultaat van dit intensieve dubbelspoor wordt in 2019 verwacht.

Lily Deforce
Voorzitter Wereldmediahuis vzw

Gie Goris
Hoofdredacteur

© Gie Goris

1. INHOUD, BEREIK EN APPRECIATIE

Een media-initiatief wordt altijd getoetst aan deze driehoek van doelstellingen: (1) unieke, betrouwbare en relevante inhoud, (2) maximaal bereik van een ambitieus omschreven doelgroep, en (3) hoge waardering bij de lezers –want dat zegt veel over de inhoud en garandeert een blijvend bereik.

Nu een groot deel van onze inhoud online verschijnt, is de meetbaarheid van bereik exponentieel verhoogd, maar de inschatting van inhoudelijke kwaliteit en relevantie blijft even moeilijk als vroeger. Dat dreigt te resulteren in nog meer overwicht van

bereikcijfers op inhoudelijke keuzes.

Die zorg werd in de loop van 2018 onderwerp van reflecties door zowel de redactie als het bestuur, wat in de loop van 2019 zal resulteren in een opnieuw geformuleerde missie en visie en geactualiseerde strategische keuzes.

De algemene vaststelling uit onderzoek bij lezers bevestigt wel de evaluatie door het bestuur: de kwaliteit van het journalistieke werk bij MO* blijft bijzonder hoog.

1. Inhoud, bereik en appreciatie MO.be

Inhoud

Om de leesbaarheid van het jaarverslag te behouden, kunnen we uiteraard geen exhaustieve opsomming geven van de 2097 artikels die in 2018 op de website verschenen. In bijlage vindt u de oplijsting van enkele belangrijke categorieën (analyses, reportages, interviews, dossiers).

Ter illustratie toch enkele van de belangrijkste interviews en analyses:

Interviews

- **Jorge Glas** (vice-president Ecuador): 'Media en elite hebben mij gelyncht'
- **Gotson Pierre** (Haïti): 'Onaanvaardbaar dat de hand die hulp geeft ook de hand is die meisjes naar de prostitutie leidt'
- **Koningin Mathilde**: '2030 is morgen. De verandering moet er vandaag komen'
- **Shirin Ebadi**: 'Vrouwen willen vrij zijn en erkend worden als volwaardige mensen'
- **Naveed Sheikh**: Jihad, kalifaat en de teloorgang van tolerantie in de moslimwereld
- **Nadim Houry**: 'Elk land heeft de verantwoordelijkheid om de eigen burgers uit Irak en Syrië terug te halen'
- **Christian Felber en Kate Raworth**: 'We hebben geen gebrek aan alternatieven, wel aan democratie'

- **Kenneth Roth**: 'Europa trekt zich terug uit leiderschap rond mensenrechten. Dat is een gevaar voor de hele wereld'
- **Ali Rizvi**: 'Extreemrechts hanteert islamkritiek als dekmantel voor onverdraagzaamheid en racisme'
- **Kishore Mahbubani**: 'Het Westen moet dringend stoppen met stommiteiten te begaan'
- **Pierre Verlinden**: 'Tegen 2030 is zonne-energie de goedkoopste energiebron'
- Populisme-expert **Cas Mudde**: 'In 2019 wordt radicaal rechts mainstream'
- **Ilan Pappé** over Gaza: 'De derde intifada is al een tijd aan de gang'
- **Yasser Booley en Tsitsi Dangarembga**: 'Afrika heeft het Westen niet nodig om groot te worden, bro'
- Cumhuriyetjournalist **Ahmet Sik**: 'Ik ben geen held, ik doe gewoon mijn job.'
- **Marek Šindelka**: 'Ik wil dat mijn lezers de pijn van vluchtelingen voelen, de fysieke pijn'
- **Brent Toderian**: 'Ik ben niet tegen de auto, ik ben voor de stad'
- Zuid-Afrikaanse ecooloog **Robert Scholes**: Landdegradatie is de moeder van de klimaatverandering
- **Monseigneur Nahimana**: 'Etnisch geweld ontstaat door groeiende ongelijkheid'
- **Samuel Moyn**: 'Armoedebestrijding zonder rijkdombeperking maakt sociale vooruitgang onmogelijk'

- Holebi-activiste **Kasha Nabagesera**: 'We staan niet alleen met onze strijd'
- **Mino Carta**: 'Van alle landen die de rechtse golf treft, is Brazilië er het slechtst aan toe'
- **Kumi Naidoo** (sec-gen Amnesty International): 'Ook klimaat is mensenrechtenkwesitie'
- **Gioconda Belli**: 'Nicaragua beleeft een crisis met extreem veel geweld'
- **George Monbiot**: 'We hebben meer, niet minder politiek nodig. Meer en directe democratie, niet minder'
- **Nadia Fadil en Nadia Nsai**: Dekolonisatie is een kwestie van herverdeling – én respect
- **Sinan Antoon**: 'Het Westen hoort dit niet graag, maar Irak is een neokoloniaal project'
- **Edgardo Buscaglia**: 'In Mexico krijgen drugskartels carte blanche'
- **Kevin Rudd** waarschuwt voor 'losgeslagen relatie tussen China en VS'
- **Michel Pradolini**: 'De straat was mijn universiteit, City Pirates mijn doctoraat'
- **Louise Arbour**: 'Bij beter georganiseerde migratie kan iedereen voordeel hebben'
- **Souad Abderrahim** (burgemeester Tunis): 'Als vrouw rechtstreeks verkozen worden, is symbolisch heel krachtig'
- **Dominique Moïsi**: 'Europa heeft een fundamenteel gebrek aan zelfvertrouwen'
- **Lydia Chagoll en Luanda Casella**: 'Niets is rationeler dan empathie'
- **Sammy Baloji**: 'Dekoloniseren gaat over macht, maar maakt gebruik van symbolen'
- **Paul De Grauwe**: 'Iemand met enkele miljarden op zijn spaarrekening is een gevaar voor de democratie'
- **Marc Baretta**: 'Als vreedzaam protest niet meer werkt, schiet alleen gewapende opstand over'
- VN-speciaal rapporteur **Baskut Tunkac**: 'In scheepvaart en scheepsafbraak is dit de achilleshiel: reders kiezen zelf hun regels'

Analyses (15 meest gelezen in 2018)

- Wie betaalt de "groene" rekening van de elektrische auto? 95.788
- 10 redenen voor het parlement om het migratiepact te steunen: 14.288
- Zoveel kost een windmolen en zoveel brengt hij op: 11.816
- #EenKindSluitJeNietOp: hoe de vork écht aan de steel zit
- Turkije, Rusland en de VS bikkelen om de macht in Syrië. Betalen de Koerden het gelag?
- 'Ik schaam me om een Marokkaan te zijn'
- De hel ligt in Syrië. Wat gebeurt er in Afrin, Oost-Ghouta en... München?
- 'Het echte gevaar is dat Belgische politici Rwandese geheime diensten onderschatten'
- 'Machtsevenwicht binnen EU-Turkije relaties helt over naar Turkije'
- 'Groene stroom is groene stroom, toch? Helaas niet'
- Migratiepact Marrakech: Pragmatische redelijkheid, of populistische angst?
- Zwartenvillen geen land afpakken van blanke boeren, het gaat om veel meer
- George Monbiot: 'De nieuwe participatiecultuur als fundament voor een vernieuwde politiek'
- Deze e-mails overtuigden de jury van Monsanto's schuld
- Heeft het nog zin om fairtrade chocolade te eten?

Enkele belangrijke klemtonen in het inhoudelijke aanbod online:

- De aandacht voor **klimaat, milieu, biodiversiteit, vervuiling en transitie** is al jaren groot in de MO*berichtgeving, en is sterk blijven toenemen.
- Het najaar werd heel sterk gekleurd door **migratie en mensenrechten**. Dat was door de redactie zo gepland, omdat we al twee jaar bezig waren met het volgen van het proces rond de Global Compact on Migration. Dat net die Compact tot een Belgische regeringscrisis zou leiden, was natuurlijk niet te voorzien – maar de redactie was wel voorbereid en uitgerust om een rol van betekenis te spelen die veel verder ging dan de botsing van opinies, en veel meer inzette op feitelijke verslaggeving, reportages en analyses.

- In toenemende mate is er aandacht voor ontwikkelingen die problematisch zijn voor de **democratie** (en ruimer, de liberale **rechtsstaat**). Die zorg speelt wereldwijd, maar in toenemende mate ook in de EU en de bredere Europese regio. We gaven extra aandacht aan de ontwikkelingen in Brazilië naar aanleiding van de historische verkiezingen.
- Ontwikkelingssamenwerking, ingebed in het brede perspectief van **de sdg's**, was ook het voorbije jaar een belangrijk aandachtspunt en een onderscheidend kenmerk van MO* tegenover andere media.
- De **geografische spreiding** van de artikels zit goed. Er is een sterke klemtoon op Europa – wat zeker te maken heeft met de inspanningen om ook verhalen van elders te koppelen aan ervaringen en trends hier. Afrika krijgt relatief veel aandacht, wat spoot met de nabijheid (zowel historisch als geografisch) van het continent, en met de concentratie van internationale solidariteitsrelaties met landen op het Afrikaanse continent.

Verscheidenheid in aanbod

In 2018 werden in totaal 2097 artikels gepubliceerd.

Onderverdeeld naar **artikeltype** geeft dat deze verdeling
 Nieuws: 788; Opinie: 247; Column: 131; Analyse: 218; Interview: 161; Reportage: 131; Commentaar: 34; In beeld: 16; De Ontwikkelaars: 24; Podcast: 13; Essay: 6; Video: 21; Longread: 3; Recensie: 5; Boek: 10; Wereldblog: 171; Zeronaut: 62; Redactieblog: 4; Wedstrijd: 11; Magazine: 4; MO*paper: 6; Extra: 30

Hieronder geven we een overzicht van de spreiding over thema's en regio's.

Inhoudelijke labels van artikels:

ECONOMIE: Bedrijven: 67, Consumentenzaken: 51, Economie: 491, Energie: 103, Landbouw: 177, Mondialisering: 51, Toerisme: 26, Visserij: 40, Werk: 83
 MENSENRECHTEN: Kinderrechten: 35, LGBTI: 11, Mensenrechten: 371, Vrouwenrechten: 90
 MILIEU: Biodiversiteit: 110, Duurzaam consumeren: 133, Klimaat: 275, Milieu: 332, Transitie: 120, Vervuiling: 176

POLITIEK: AU: 4, Conflict: 231, EU: 79, IMF: 3, NAVO: 16, Politiek: 548, Verkiezingen: 121, VN: 77, Wereldbank: 9
 SOCIAAL: Bevolking: 135, Gezondheid: 187, Mensenhandel: 8, Migratie: 214, Ongelijkheid: 86, Sociale bescherming: 63
 MAATSCHAPPIJ: Cultuur: 138, Diversiteit: 74, Human Interest: 49, Maatschappij: 595, Media: 71, Mobiliteit: 55, Racisme en discriminatie: 101, Religie: 36, Sport: 13
 VEILIGHEID: Inlichtingendiensten: 11, Justitie en criminaliteit: 100, Privacy: 2, Terrorisme: 37, Vluchtelingen: 67
 WETENSCHAP: Biotechnologie: 3, ICT: 18, Technologie: 44, Wetenschap: 40
 INTERNATIONALE ONTWIKKELING: Gender: 33, Niet-gouvernemente actoren: 33, Noodhulp: 31, Onderwijs: 19, Ontwikkeling: 112, SDG: 797, MDG: 1

Regionale labels van artikels:

Europa: 802, Midden-Oosten: 211, Afrika: 460, Zuid & Cent-Azië: 120, Azië pacific: 167, N-Amerika: 151, Lat. Amerika: 299, Wereld: 507, Caraïben: 6, Poolgebieden: 6

Bereik

- Bezoekers: MO.be telde in 2018 1.408.624 unieke bezoekers, een daling van 4,21% tegenover 2017 toen we op 1.471.725 unieke bezoekers afklokten.
- Paginaweergaven: Deze bezoekers bezochten samen 3.447.304 pagina's (een daling van 0,81% ten opzichte van 2017) tijdens 2.358.974 sessies (een daling van 1,46% ten opzichte van 2017).
- Pagina's per sessie: De bezoekers bezochten per sessie gemiddeld 1,46 pagina's, een kleine stijging ten opzichte van 2017 (1,45 pagina's per sessie).
- Gemiddelde sessieduur: De gemiddelde sessieduur bedroeg 1 minuut en 21 seconden en dat was in 2017 ook zo.
- Bouncepercentage: Het percentage sessies die eindigen na één pagina te bezoeken daalde van 80,31% in 2017 naar 78,49% in 2018.

- Geografische spreiding: 60,72% van de gebruikers in 2018 kwam uit België (2017: 55,89%), 22,52% uit Nederland (2017: 22,69%). De overige zijn Frankrijk (2,84%), VS (2,53%), Duitsland (0,79%) en VK (0,79%) als belangrijkste landen.
- 9,6% van de Belgische bezoekers bezoekt onze site vanuit Brussel (2017: 8,83%), 9,26% uit Antwerpen (2017: 8,39%), 6,99% uit Gent (2017: 7,16%). Amsterdam levert 4,39% van de bezoekers, Parijs 1,85% en Leuven 1,80%.
- Mobiel: De trend van mobiel gebruik zet door. Meer dan de helft van onze lezers gebruiken mobiele telefoons of tablets om de website te bezoeken. In 2018 gebruikten 45,9% van de bezoekers een smartphone, 8,51% een tablet en 45,59% een desktop. Smartphone en tablet samen zijn goed voor 54,4% van onze lezers.
- Nieuwe bezoekers: In 2018 was 83,4% van de bezoekers een nieuwe bezoeker en 16,6% een terugkerende bezoeker. In 2017 was 83,6% van de bezoekers een nieuwe bezoeker en 16,4% een terugkerende bezoeker.
- Acquisitie: 34,3% van de bezoekers bereiken ons via sociale media (36,3% in 2017), 40,8% via zoekmachines (41,5% in 2017) en 15,6% via een directe link (nieuwsbrief of email bijvoorbeeld, 17% in 2017). Het relatief belang van sociale media neemt nog lichtjes af omwille van een drastische verandering in algoritme van Facebook. In 2017 kwamen namelijk 494.349 gebruikers binnen via Facebook terwijl dat in 2018 op 443.016 lag (een daling van 10,38%). Binnen sociale media blijft Facebook met 85,91% dominant (88,22% in 2017). Twitter is met 11,65% als enige andere speler (10,73% in 2017) relevant voor bezoekcijfers. LinkedIn scoort slechts 1,20% (tegenover 0,70% in 2017).
- Type artikels: In 2018 werden 2097 artikels gepubliceerd op onze site. 310 artikels of 14,7% daarvan werden geschreven door de vaste redacteurs (dienstverband) van MO*.
- Nieuwsbrieven: Gemiddelde "geopende nieuwsbrieven" is twintig tot dertig procent. Dat is succesvol, als we uitgaan van

wat Mailchimp als succes definieert (15% tot 26,5% van de ontvangers opent de nieuwsbrief) of Campaign Monitor (20% tot 40%). Ongeveer 5% procent van de links in de nieuwsbrief wordt aangeklikt (onderzoekers zeggen dat 1,2% tot 5% door-klikrate goed is).

Appreciatie van MO.be (lezersenquête Insites juli 2018)

- 8,35/10 gemiddelde score
- 76 % -- Het design van deze site oogt mooi
- 55 % -- Deze site biedt voldoende audio- en videofragmenten aan
- 82 % -- Deze site bevat voldoende foto's en illustraties
- 92 % -- De tekst op deze site is goed leesbaar
- 83 % -- De structuur van deze site is duidelijk
- 63 % -- De zoekfunctie op deze site werkt goed
- 87 % -- Deze site werkt zonder technische problemen
- 86 % -- Het binnenhalen van deze site gaat snel
- 26 % -- Deze site behandelt elke bezoeker op een persoonlijke manier
- 41 % -- Op deze site kan elke bezoeker zelf voldoende feedback geven op artikels
- 91 % -- De informatie op deze site is geloofwaardig
- 93 % -- De informatie op deze site is relevant
- 74 % -- Dit is een leuke site
- 85 % -- Deze site biedt wat ik van een goede site verwacht
- 91 % -- vindt het de moeite om deze site opnieuw te bezoeken
- 72 % -- Ik voel me trouw ten opzichte van deze site
- 70 % -- denkt dat het één van de beste sites uit zijn klasse is
- 87 % -- heeft vertrouwen in MO.be
- 86 % -- zou de website aanbevelen aan anderen
- 61 % -- zou de website promoten op andere websites, fora en blogs
- 94 % -- vindt de artikels van MO.be informatief
- 87 % -- vindt de artikels van MO.be betrouwbaar
- 90 % -- vindt dat MO.be thema's behandelt die in andere media weinig tot geen aandacht krijgen
- 77 % -- vindt dat MO.be zijn/haar engagement motiveert
- 89 % -- vindt dat MO.be nodig is om het beleid en de opinievorming in ons land te richten op thema's die ertoe doen
- 77% - vindt dat MO.be onafhankelijk is

2. Inhoud, bereik en appreciatie MO*magazine

Bereik

De algemene bereikcijfers blijven uitstekend en – ondanks een aantal statistische correcties – groeit onze digitale impact. Wij moeten wel waakzaam blijven t.a.v. de aanpak van Facebook, vandaag het belangrijkste kanaal om lezers naar onze online publicaties te kanaliseren. De detailcijfers en de duiding van deze cijfers vindt u hierboven.

Inhoud

Lente

Focus: De boer sterft uit. Hoe voeden we straks 10 miljard mensen?

Boer zkt. leven (Tine Hens), Ethiopië doet het schijnbaar weer goed na de Grote Hongersnood (Stefaan Anrys), 'Er verdwijnen driehonderd boeren per dag in de EU' (John Vandaele), Waar het eten in de stad vandaan moet komen (Alma De Walsche), Het veld als laboratorium Baanbreker (Tine Hens), Landbouw is in

Oeganda de meest verwaarloosde prioriteit (Arne Gillis), 'Dit is een oorlog om land, Roemenië is het slagveld' (Pieter Stockmans), Wie zal zorgen voor de dagelijkse chapati van 1,7 miljard Indiërs? (Gie Goris).

Verder: Terugkeren naar Irak, een kapot land (Tine Danckaers, Karim Abraheem), De nieuwe frontlijn in de strijd voor een kalifaat ligt in Centraal-Mali (Arne Gillis), 'Algerije kookt, maar staat niet op ontploffen' (Samira Bendadi), Exclusief interview met koningin Mathilde over de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (sdg's) (Gie Goris), Cees Wittebrood: 'De wereld is een boek en ik wil alle bladzijden lezen' (Stefaan Anrys), Het einde van de witte wereld: een dekoloniaal manifest (Olivia U. Rutazibwa), Fotoreportage: Ongewenst: Iraniërs in de VS (Hossein Fatemi)

Zomer

Focus : De auto als moordwapen

Die schaffen das (Tine Hens), Doodsoorzaak: verkeer (Maarten

Lambrechts), Brent Toderian: 'Ik ben niet tegen de auto, ik ben voor de stad.' (Tine Hens), Overlevers krijgen levenslang in Cambodja, maar niet iedereen wil slachtoffer zijn (Gie Goris), Moordend verkeer in Kameroen (Arne Gillis), De burger, de rechter en de vuile lucht (Anne Adé), China levert de motor van de eenentwintigste eeuw (Bostjan Videmsek, Matjaz Krivic), 'Overleven in het verkeer is een burgerrecht – Zweden versus Roemenië' (Pieter Stockmans), Wie betaalt de "groene" rekening van de elektrische auto? (Ebe Daems).

Verder: Palestijnse gezinnen uit elkaar gerukt (Ebe Daems, Sam Asaert), Hoe stellen kinderen van de Syrische oorlog het in België? (Samira Bendadi), 'Er is een Marshallplan voor Afrika nodig!' (John Vandaele), Kiest Turkije voor de bubbeconomie of voor verandering? (Tine Danckaers), Syrische Koerden worden in illegale economie geduwd in Athene (Pieter Stockmans), De mondiale jaren zestig met Geert Buelens en Olivia Rutazibwa (Gie Goris), De Wereldbeker radicale cultuurkritiek voor Kirill Medvedev (Pieter Stockmans), De weg naar de hel, van Berlijn naar Aleppo (Daan Bauwens), Dekoloniseer de gedachten (Samira Bendadi, Gie Goris, Stefaan Anrys)

Herfst

Focus: Meer gemeenschap in de gemeente

George Monbiot: 'Iedereen politicus!' (Tine Hens), De burger doet meer dan kiezen (John Vandaele), "Je schrijft water, je leest democratie" Reportage over de strijd in Italië om "gemeenschapsgoederen" aan de gemeenschap terug te geven (Pieter Stockmans), Peruaanse gemeenschappen kiezen voor zichzelf (Maxime Degroote), De zon vangen in je eigen net in Afrika (Arne Gillis), Vijf redenen waarom gemeenten privatisering terugschroeven of afwijzen (Satoko Kishimoto), 'De vrije markt is een ramp voor arme mensen' (Anne Adé).

Verder: Bloedbad in Nicaragua (Frauke Decoodt), Zimbabwe: Stuur het geld terug naar waar het vandaan komt! (Elien Spillebeen), Pasjtoense Pakistanen: 'Wij zijn geen barbaren' (Gie Goris), Gevaarlijk verliefd op de nieuwe Mandela van Ethiopië (Stefaan Anrys), Brazilië: 'In twee jaar tijd twintig jaar achteruitgang' (Alma De Walsche), Fotoreportage: Leven en vooral veel dood in Afghanistan (Franscesca Manocchi, Alessio Romenzi), Tervuren: 'De kolonisatie was toch ook niet gezellig?' (Stefaan Anrys), Nadia Fadil en Nadia Nsayi: 'Deze samenleving is structureel

racistisch' (Samira Bendadi), Jemen: 'Oorlog is economie, zo gruwelijk eenvoudig is het' (Tine Danckaers)

Winter

Focus: Migratie en Mensenrechten

Lydia Chagoll (87) en Luanda Casella (42) over leven en migreren (Tine Danckaers), Louise Arbour: 'Bij beter georganiseerde migratie kan iedereen voordeel hebben' (Gie Goris), In Marra-kech wordt het Europees belang gediend (John Vandaele), Migratie als klimaatadaptatie (Tine Hens), Terwijl Europa zijn grenzen sluit, opent Portugal zijn armen (Charis Bastin), Kan Zweden Utopia heroveren? (Pieter Stockmans), Op zoek naar de hemel, beland in de hel: Ethiopiërs migreren naar Saoedi-Arabië (Stefaan Anrys), Oeganda: 'Wij zijn klaar voor nog een miljoen Congolezen' (Arne Gillis), Tunesië, land van vertrek én van aankomst (Samira Bendadi)

Verder: 'Ik vrees dat de democratie Jair Bolsonaro niet overleeft' (Alma De Walsche), Belangen Europese reders gaan voor op gezondheid Indiase scheepssloppers (Gie Goris), Kernafval: Een luchtkasteel onder de grond (Tine Hens), Klimaatop in Katowice, Poolse steenkoolhoofdstad (Raf Custers), AfricaMuseum: De toekomst van het verleden (Samira Bendadi, Gie Goris), Israël en Georgië: vraagouders en surrogaatmoeders (Sigrid Vertommen, Ailien Reyns), Dominique Moïsi begint aan zijn moeilijkste gevecht (Tine Hens)

Appreciatie

Mediapoll – lezersenquête MO* magazine 2018

In totaal deden 810 mensen mee aan onze jaarlijkse Mediapoll-enquête, waarvan 500 mannen (61,7%) en 310 vrouwen (38,3%). De mediapoll peilt in eerste instantie naar de kennis en appreciatie van het papieren magazine bij de Knack- en eigen abonnees. De enquête werd een week na verschijning van MO*130 afgenomen (week van 10 december).

We krijgen een gemiddelde score van 7,5/10 (vorig jaar 7,4/10). MO* wordt nog altijd geapprecieerd als een goed informatief blad dat andere thema's belicht dan de andere media en dat aangenaam om lezen is.

Hier de voornaamste conclusies van de mediapoll van dit jaar op een rijtje.

Profiel van de respondenten

- 61,7% man en 38,3% vrouw (vorig jaar 57,3% versus 42,7%)
- 79% is ouder dan 55 jaar (oud publiek)
- 48,8% is gepensioneerd; 24,8% is bediende of ambtenaar; 12,5% is kaderlid, 8,8% is zelfstandige of heeft een vrij beroep; 0,7% is student (meer dan de helft is dus gepensioneerd)
- 83,3% steunt een non-profitorganisatie (vorig jaar was dat 83,6%)
- 28% is actief in een non-profitorganisatie (vorig jaar was dat 33,1%)

Wat is MO* volgens de respondenten?

- 81,5% zegt dat MO* een mondiaal magazine is (vorig jaar was dat 84,7%)
- 97% kent het magazine MO* (vorig jaar was dat 98,8%)
- Meest geassocieerde thema's: ontwikkelingssamenwerking, globalisering, sociale thema's (zelfde thema's als vorig jaar)

Lezen van MO*

- 2,7keer wordt MO* gemiddeld ter hand genomen (vorig jaar was dat 2,5 keer)
- Elk exemplaar van MO* wordt gemiddeld door 1,6 mensen gelezen (vorig jaar was dat ook 1,6)
- 20% leest systematisch elke exemplaar (vorig jaar was dat 21,2%)
- 28,9% leest bijna elk exemplaar (vorig jaar was dat 27,4%)
- 14,6% leest 1 op 2 exemplaren (vorig jaar was dat 13,3%)
- 21,4% leest minder dan 1 op 2 exemplaren (vorig jaar was dat 27,4%)
- 15,1% leest nooit een exemplaar (vorig jaar was dat 10,8%)
- 81% heeft het laatste nr (MO*130) doorbladerd of gelezen (vorig jaar was dat 73,1%)
- 18,9% heeft het laatste nr (MO*130) op moment van de enquête (week na verschijning) nog niet gezien (vorig jaar was dat 17,5%)
- 70,1% is van plan om nog in het laatste nummer (MO*130) verder te lezen (vorig jaar was dat 67,8%)
- 41,5% doorbladert MO* en leest hier en daar een stukje (vorig jaar was dat 45,4%)

- 33,7% bekijkt eerst de inhoudstafel en kiest de voor hem meest interessante artikels (vorig jaar was dat 36,9%)
- 31,5% baseert zich op de inleidingen van artikels om verder te lezen (vorig jaar was dat 28,8%)
- 10,6% leest enkel de grote artikels en dossiers (vorig jaar was dat 8,1%)
- 6,1% leest het nummer van A tot Z (vorig jaar 4,9%)

Appreciatie van MO*

- 7,5/10 gemiddelde score (vorig jaar kregen we 7,4/10)
- 92,2% vindt de artikels in MO* informatief (vorig jaar was dat 90%)
- 89,4% vindt de covers van MO* sprekend (vorig jaar was dat 80%)
- 87,5% vindt lay-out, opmaak en foto's aangenaam (vorig jaar was dat 82,3%)
- 85,9% vindt het positief dat MO* samen met Knack verdeeld wordt (vorig jaar was dat 85,1%)
- 79% heeft vertrouwen in de objectiviteit van MO* (vorig jaar was dat 75,9%)
- 44,6% beveelt MO* aan bij vrienden, kennissen (vorig jaar was dat 38,2%)
- 27,5% vindt dat je MO* enkel met de nodige voorkennis kan lezen (vorig jaar was dat 24,5%)
- 54,4% vindt dat MO* engagement motiveert (vorig jaar was dat 50,5%)
- 83,5% vindt het goed dat MO* 4 keer per jaar verschijnt (vorig jaar was dat 80%)
- 75,7% vindt dat MO* thema's behandelt waarvoor hij/zij in andere media weinig of geen waardevolle info krijgt (vorig jaar was dat 74,6%)
- 59,2% vindt dat MO* onafhankelijk is (vorig jaar was dat 54,6%)
- 66,1% vindt dat MO* nodig is om het beleid en de opinievorming in ons land te richten op thema's die ertoe doen (vorig jaar was dat 66,7%)
- 83,2% vindt dat het lezen van MO* hem/haar helpt om de mondiale problemen uitdagingen beter te begrijpen (nieuwe stelling)

3. Lezingen en debatten

We organiseerden in 2018 in totaal 9 eigen events, waarvan 2 MO*lezingen (minder dan anders), 4 MO*talks en 3 Mondiale Cafés. Daarnaast waren we ook co-organisator van de Think Global Day en van twee debatten op het Festival van de Gelijkheid.

Om voldoende publiek op onze events te krijgen, ondernamen we volgende acties:

- Aankondiging van het evenement in de agenda op MO.be.
- Aankondiging van het evenement in de nieuwsbrief eMO*.
- Aankondiging van het evenement op websites van lidorganisaties en bevriende organisaties.
- Aankondiging van het evenement op de website van UitinVlaanderen en 11.be.
- Aankondiging van het evenement op Twitter.
- Aankondiging van het evenement op Facebook.
- Aanmaak en beheer van een Facebook-evenement.
- E-mailings naar alle mensen die aanwezig waren op vorige evenementen.
- E-mailings naar doelgroepen die een inhoudelijke link met het evenement hebben.
- We maakten geen gebruik meer van klassieke flyers en affiches.

In totaal mochten we wel 1.650 mensen verwelkomen en dat zijn er nog altijd 150 meer dan vooropgesteld.

Hier een overzicht van de events die we in 2018 organiseerden:

MO*lezingen 2018

MO*lezingen zijn publiekslezingen waarin prangende mondiale thema's behandeld worden door internationaal gerenommeerde sprekers. Deze lezingenreeks is een initiatief van MO* en Vlaams-Nederlands Huis deBuren in samenwerking met Vooruit, Zuidcafé-De Roma, Beursschouwburg en Kaaithheater. In 2018 konden we twee succesvolle lezingen organiseren:

- Op vrijdag 26 oktober organiseerden we samen met deSingel, deBuren en Natuurpunt een MO*lezing met George Monbiot. Bijna 600 mensen kwamen luisteren naar een bevlogen

lezing en een boeiend gesprek over de nood aan een nieuwe politiek om uit de crisis te geraken. Hoofdredacteur Gie Goris was de gastheer. Tine Hens deed het gesprek.

- Op maandag 10 december organiseerden we in De Roma n.a.v. de 70ste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de ondertekening van het VN-Migratiepact in Marrakech de MO*lezing '100 minuten voor mensenrechten in 2018'. Tien sprekers gaven elk een 10 minuten durende toespraak over het belang van mensenrechten anno 2018. Sprekers waren Petra Stienen, Rachida Lamrabet, Réginald Moreels, Wies De Graeve, Naima Charkaoui, Samira Atillah, François De Smet, Kati Verstrepen en Caroline Copers. Gastheer was Gie Goris. Ongeveer 400 mensen kwamen luisteren.

MO*talks 2018

MO*talks @ deBuren is de uitdagende podiumversie van ons driemaandelijkse MO*magazine. Met de MO*talks willen we het gesprek over de focusthema's van onze magazines ook live voeren. Daartoe worden een drietal experts uitgenodigd om elk één uitdagende stelling rond een deelthema uit te werken. De inleiders gaan daarna in gesprek met elkaar en met het publiek over andere aspecten van het thema die in het magazine aan bod komen. MO*talks is dus letterlijk te nemen: het magazine spreekt en gaat in gesprek, omdat de interactie met een levend publiek nodig is om een kwalitatief blad scherp te houden. In 2018 organiseerden we vier edities:

- Op woensdag 14 maart 2018 organiseerden we bij deBuren in Brussel MO*talks over de toekomst van onze landbouw met als titel 'Wie voedt ons in 2050?' 110 mensen kwamen luisteren naar een boeiend debat met Marjolein Visser (ULB), Tom Troonbeeckx (Het Open Veld) en Tessa Avermaete (KULeuven). De avond werd in goede banen geleid door MO*journaliste Tine Hens.
- Op woensdag 13 juni 2018 organiseerden we bij deBuren in Brussel MO*talks over de nefaste impact van de auto wereld-

wijd. 50 mensen kwamen luisteren naar een boeiend gesprek met William Todts (Transport & Environment), Kris Peeters (mobiliteitsexpert en auteur) en Janine Hogendoorn (Ring-Ring®). Hoofdredacteur Gie Goris leidde de avond in goede banen.

- Op woensdag 12 september organiseerden we bij de Buren in Brussel MO*talks over de kracht van burgercollectieven, lokale democratie, de strijd tegen privatiseringen en remunicipalisatie. Sprekers waren Manu Claeys (stRaten-generaal en auteur van “Red de democratie”), Lavina Steinfort (Transnational Institute) en Tine De Moor (Universiteit Utrecht). Zo’n 70 mensen kwamen luisteren naar een boeiende avond die in goede banen geleid werd door MO*journalist John Vandaele.
- Op woensdag 12 december organiseerden we bij de Buren in Brussel MO*talks over de klimaatcrisis met Ewald Engelen, Natalie Eggermont en Mathias Bienstman. Moderator was Tine Hens. Ongeveer 120 mensen kamen luisteren naar een pittig klimaatdebat.

Mondiale Cafés 2018

Mondiale Cafés zijn 3 à 4 gespreksavonden per jaar die we in samenwerking met het Gents Overleg Noord-Zuid in de Zebrastraat in Gent organiseren. In 2018 organiseerden we drie Mondiale Cafés:

- Op donderdag 8 maart 2018, Internationale Vrouwendag, organiseerden we in de Zebrastraat in Gent een Mondiaal Café over de strijd van vrouwen voor duurzame vrede en rechtvaardigheid. Onze gasten waren Mariana Gomez Soto (Yes to Life, No to Mining / Colombia), Alisa Vinogradova (Femen / Oekraïne), Anat Ben David (Women Wage Peace / Israël) en Homa Arkani (artieste en activiste / Iran). Moderator was freelance journaliste en documentairemaker Elien Spillebeen. Ongeveer 100 mensen kwamen luisteren naar boeiende getuigenissen. Deze avond vond plaats in het kader van Belmundo van de Stad Gent.
- Op donderdag 18 oktober organiseerden we in de Zebrastraat Gent een Mondiaal Café over mensen zonder papieren/wettig verblijf. Onze gasten waren Geert Matthijs (docent Vreemdelingenrecht Artevelde Hogeschool Gent), Jan Knockaert (FAIRWORK Belgium), Nele Van haver (IN-Gent vzw), Carla Ronkes (Werkgroep Vluchtelingen Gent) en Jef Goethals (priester uit Melle). Moderator was MO*journalist Pieter Stockmans. Ongeveer 150 mensen woonden deze informatieve avond bij.
- Op donderdag 22 november organiseerden we in de Zebrastraat Gent een Mondiaal Café over de zin en onzin van boycot Israël. Sprekers waren Ludo De Brabander (Vrede vzw), Ria Cabus (GAPP), Armand Gelkopf (Een Andere Joodse Stem), Lukas Piron (Music Fund) en Matthias Van Der Heyden (Intal). Moderator was MO*hoofdredacteur Gie Goris. Ongeveer 50 mensen woonden dit Mondiaal Café bij.

Lezingen en debatten die we in samenwerking met andere partners organiseerden

- De Think Global Day is een jaarlijks initiatief van II.II.II in samenwerking met MO*. De editie van 2018 vond plaats op 23 mei in Brussel en ging over hoe bedrijven en organisaties kunnen bijdragen tot efficiënte ontwikkelingssamenwerking? Kan de privésector de wereld redden? En welke rol is weggelegd voor de overheid? Samen met II.II.II nodigden we gerenommeerde sprekers uit en zorgden we voor het modereren van de verschillende sessies.
- Op het jaarlijkse Festival van de Gelijkheid in Gent waren we in 2018 ook co-organisator van twee debatten. Op 14 december organiseerden we een debat over ontwikkelingssamenwerking en machtsrelaties en op 15 december over vergeten oorlogen en conflicten. Beide debatten konden op een ruime belangstelling rekenen.

4. MO*papers

Ook in 2018 werd de serie MO*papers verdergezet, met fundamentele analyses en reflecties over thema's die verband houden met mondialisering en internationale solidariteit. Emiel Vervliet bleef de hoofdredactie als vrijwilliger waarnemen, vanuit de redactie ondersteund door Gie Goris.

In 2018 werden deze MO*papers gepubliceerd:

- 23/05/18: De rol van de privésector in de ontwikkeling: brandstof en motor tegelijk? (MELANIE SCHELLENS)
- 8/06/18: Seksmigratie als deel van de overlevingseconomie in Nigeria (SOPHIE SAMYN)
- 25/06/18: Is er een nieuwe schuldencrisis op komst? (JAN VAN DE POEL EN EMIEL VERVLIEET)
- 13/09/18: Van simpele Millenniumdoelen naar warrige Duurzame Ontwikkelingsdoelen (JAN VANDEMOORTELE)

- 30/11/18: Het einde van aids is een gevaarlijke fata morgana (SANDER SPANOGHE)
- 11/12/18: Ethiopië van hongerdictatuur naar rechtvaardig bestuur? (SANDRA GALBUSERA)

Momenteel zijn 1425 mensen geabonneerd op de mailinglijst voor de MO*papers.

De redactie van de MO*papers is volledig in handen van vrijwilligers (ook de hoofdredacteur van de serie, Emiel Vervliet, doet dit als vrijwilliger). Daardoor is het onmogelijk om de productie op jaarbasis op te drijven. We gaan er vanuit dat we op jaarbasis een 6 à 8 MO*papers kunnen realiseren met de huidige medewerkersinzet.

5. Zichtbaarheid

Het bereik van MO* wordt ook gerealiseerd bij een publiek dat niet tot het "eigen publiek" van de eigen publicaties kan gerekend worden. De redactie en de communicatie spannen zich daarom permanent in om de inhoud die we produceren onder de aandacht te brengen van andere media, met name mainstream-media met massa-bereik.

In 2018 noteerden we 151 optredens, verwijzingen en vermeldingen in andere media. Van die mediareferenties zijn er 33 op radio en televisie en 62 op mainstreamnieuwssites.

We willen niet alleen onze content en kennis in andere media brengen, maar ook in politieke en maatschappelijk relevante fora. In 2018 slaagden we daar opnieuw een aantal keren in. Enkele voorbeelden:

- Parlementaire vraag van Dirk Van der Maelen (sp.a) over de ISDS-case België versus DPWorld n.a.v. artikel van Tine Hens in MO*126, 23/02/18
- We vernamen dat mede door onze reportage op MO.be over

het einde van de winteropvang voor dakloze families, de kabinetsmedewerker van Zuhail Demir, bevoegd voor opvangbeleid, ging pleiten om de winteropvang langer open te houden en het model van tweedelijnsopvang verder te zetten.

- Parlementaire vraag van sp.a-kamerlid Dirk Van der Maelen aan minister Didier Reynders over de aanduiding van een hoge, onafhankelijke ambtenaar in het kader van het onderzoek naar de dood van Dag Hammarskjöld (n.a.v. artikel Luc Barbé op MO.be), april 2018
- Sp.a gebruikte artikel '#EenKindSluitJeNietOp: hoe de vork écht aan de steel zit' (MO.be) om het partijstandpunt mee vorm te geven, 20/08/18

In 2018 was WMH opnieuw actief lid van Media.21, dat de krachten van een achttal nieuwssites bundelt in een platform dat de specifieke belangen van innovatieve en onafhankelijke online media in de samenleving verdedigt. MO*hoofdredacteur Gie Goris bleef voorzitter van Media.21. Han Zinzen, curator voor het aanbod van Media 21 voor Nieuws in de Klas heeft zijn vaste werkplek bij de redactie van MO*.

2. BEREIKDOELSTELLINGEN

Aangezien publieksbereik een van de centrale doelstellingen is van de uitgeefstrategie van Wereldmediahuis vzw, is de rapportering over de voorgestelde en goedgekeurde targets ook van belang. In de tabel hieronder geven we een overzicht van de effectieve bereikverwezenlijkingen in 2018. Deze tabel is de basis-boordtabel die door het bestuur gehanteerd wordt sinds 2014 om het succes van de implementatie van de online-first strategy te monitoren.

	RESULT 2016	RESULT 2017	RESULT 2018
PRINT			
GEMIDDELD OPLAGE	96.465	93.428	88.501
AANTAL DIRECTE ABONNEES	4.000	3.663	3.469
LEZERSBEREIK (per nummer / cim)	geen cim in 2016	194.866	204.300
TOTAAL LEZERSBEREIK (cim)	geen cim in 2016	318.967	337.118
WEB			
GEMIDDELD AANTAL UNIEKE BEZOEKERS / MAAND	138.275	144.662	141.499
TOTAAL AANTAL UNIEKE BEZOEKERS	1.404.269	1.471.725	1.408.624
GEMIDDELD AANTAL PAGEVIEWS / MAAND	283.461	289.621	287.275
NIEUWE vs TERUGKERENDE BEZOEKERS	60/40	84/14	83/17
BOUNCE-RATE	78,71	80,31	78,49
ABONNEES eMO*	20.158	20.854	19.765
ABONNEES MO*DAILY	3.785	4.363	4.363
ABONNEES MO*PAPERS	1.479	1.538	1418
FANS FACEBOOK	28.507	33.289	34.947
VOLGERS TWITTER	11.929	13.274	14.213
VOLGERS INSTAGRAM			2.147
VOLGERS WHATSAPP			474
TOTAAL BEREIK VAN PRINT + WEB	1.286.056	1.627.618	1.572.064
PIGE			
ALLE VERWIJZINGEN, INTERVIEWS, OVERNAMES	287	150	151
OP RADIO EN TV	68	25	33
OP MAINSTREAM NIEUWSSITES	119	103	62
MAATSCHAPPELIJKE IMPACT	45	16	19
TOTAAL BEREIK PER JAAR DOOR INTERVIEWS MET MO*REDACTEURS IN MAINSTREAM MEDIA	-	3.740.628	6.322.963
EVENTS			
MO*LEZINGEN	3	5	2
MO*TALKS	4	4	4
MONDIAAL CAFÉ	3	3	3
TOTAAL AANTAL BEREIKTE MENSEN OP MO*EVENTS		2110	1650
TOTAAL AANTAL BEREIKTE MENSEN OP EVENTS DIE WE MEE GE-ORGANISEERD HEBBEN			440
AANTAL OPTREDENS VAN MO*REDACTEURS OP ANDERE EVENTS	105	120	93

Toelichting:

WEB

- Qua aantal unieke bezoekers en aantal pageviews zijn we in 2018 lichtjes achteruitgegaan in vergelijking met 2017 en halen we dus onze vooropgestelde streefcijfers niet. Zowel het gemiddeld aantal unieke bezoekers per maand als het totaal aantal unieke bezoekers is lichtjes gedaald. Wat het gemiddeld aantal pageviews betreft zijn we ook lichtjes gedaald. De oorzaken daarvoor zijn onder meer te vinden in een dalend bereik van onze organische Facebookposts door het veranderende algoritme waarbij Facebookpagina's benadeeld worden. Doelstelling is om in 2019 toch voor een groei van ons aantal bezoekers en pageviews te gaan en de eerste cijfers van januari zijn op dat vlak hoopgevend.
- Ook voor de nieuwsbrief eMO* zijn we in 2018 wat achteruitgegaan. Het aantal abonnees op de MO*Daily hebben we in stand weten houden. Het lagere aantal eMO*abonnees komt vooral door een opkuisoperatie van de mailinglijst die we eind januari, begin februari gedaan hebben. Qua open-rate (20 à 35%) en click-through rate (4 à 7%) blijven we meer dan behoorlijk en volgens de gangbare normen scoren.
- Op de sociale media (Facebook, Twitter, Instagram en WhatsApp) is het aantal fans en volgers aanzienlijk is gestegen. Wat betreft het aantal fans van onze Facebookpagina zijn we minder fors gegroeid dan vooropgesteld, maar blijven we geloven dat we in 2019 richting 37.000 fans kunnen gaan. Nieuw in de tabel zijn Instagram en WhatsApp. Die twee sociale media kanalen winnen aan belang en we mogen die boot dan ook niet missen en willen ook daar ons bereik vergroten en verbreden. Net zoals in 2017 hebben wij vastgesteld dat het bereik van onze Facebookpagina wat gedaald is. Dit wil zeggen dat de Facebookposts die we als pagina geplaatst hebben, door minder volgers/fans zijn gezien, geliked, becommentarieerd en aangeklikt. Dit komt door het veranderende algoritme waarbij organische posts van Facebookpagina's benadeeld worden. Wil je dit omzeilen, dan moet je ervoor betalen (sponsored posts).

PRINT

- De gemiddelde oplage wordt hoofdzakelijk beïnvloed door de evolutie van de oplage van Knack. Eind 2018 is de oplage gezakt tot onder de 90.000. We hopen in 2019 terug richting 90.000 te gaan.
- Het aantal directe abonnees is lichtjes gedaald in vergelijking met 2017. We proberen via diverse acties het aantal in eerste instantie niet verder te laten dalen en in tweede instantie hopelijk terug op te krikken richting 4.000.

PIGE

- Wat de verwijzingen naar MO* in andere media betreft, blijven we ook in 2018 op 151 steken (eentje meer dan in 2017). De doelstelling van 250 lijkt te ambitieus te zijn. Dat heeft natuurlijk nog altijd te maken met het feit dat we voor 2017 nog heel veel verwijzingen kregen dankzij de vele nieuwsartikels van onze ex-journalist Kristof Clerix. Het is in elk geval opnieuw een werkpunt voor 2019 om het aantal verwijzingen naar MO* in andere media op te krikken richting 205. Het begint natuurlijk met het maken van spraakmakende en nieuwswaardige content. Dat maakt het makkelijker om opgepikt te worden door de mainstream media.

EVENTS

- We organiseerden in 2018 in totaal 9 events, waarvan slechts 2 MO*lezingen (minder dan anders), 4 MO*talks en 3 Mondiale Cafés. In totaal mochten we wel 1.650 mensen verwelkomen en dat zijn er nog altijd 150 meer dan vooropgesteld. Een al bij al geslaagd jaar dus.
- Voor 2019 mikken we opnieuw op 11 events (waarvan 4 MO*lezingen) en minstens 1500 bezoekers.

3. MEDEWERKERS

Binnen het **vaste journalistenteam** zagen wij in 2018 enkele personeelsswissels. In de zomer vertrok Stefan Anrys. Zijn vertrek als Afrikaredeacteur werd opgevangen door een verhoging van de tewerkstelling van Arne Gillis naar 60% en door de aanwerving van Elien Spillebeen, eveneens 60%.

In het team van de webredactie vertrok Floris Van Cauwelaert. Als webredacteur en nieuwsmanager werd hij vervangen door Charis Bastin (80%).

Op 31 december 2018 bestond de MO*redactie uit 5,6 fulltime equivalent redacteurs: Gie Goris (100%, hoofdredacteur), John Vandaele (60%), Tine Danckaers (80%), Samira Bendadi (50%), Pieter Stockmans (80%), Arne Gillis (60%), Tine Hens (60%) en Elien Spillebeen (60%).

De webredactie van 1,7 FTE bestond uit Kilian de Jager (90%) en Charis Bastin (80%). De eindredactie gebeurt extern. Jan Buelinckx (100%) is voor 50% redactiesecretaris en voor 50% communicatieverantwoordelijke.

De **zakelijke leiding** werd waargenomen door Bernard Sintobin (gemiddeld 2 dagen per week). Hij werd ondersteund door Dominique De Groote, medewerker van de vzw Zebrastraat, die de administratieve opvolging garandeerde tijdens gemiddeld een halve dag per week.

Naast het vaste team, werkten we in 2018 opnieuw op vaste basis met **stagiairs** uit diverse opleidingen (vooral journalistiek en communicatiewetenschappen) en met vrijwillige stagiairs. Brecht Neven, Stien Reyntjens, Francesca Van Daele, Malik Aouyraghel, Luka Van Royen, Helena Vanrespaille, Alice Devenyns, Caspar Bovenlander, Leni Daems, Esmeraldo Borgo, Francesca Garcia, en Loïs Savat produceerden dagelijkse nieuwsberichten af, maar werden ook ingeschakeld voor grotere interviews of onderzoeken.

MO* werkt met een vaste redactie en put daaruit zijn kracht en aanwezigheid in de samenleving. Daarnaast wordt er uiteraard veel met **freelancers** gewerkt. In 2018 waren dat onder andere:

Alma De Walsche, Anne Adé, Raf Custers, Brecht Neven, Lisa Couderé, Tom Cassauwers, Ernesto Rodriguez Ameri, Frauke Decoodt, Toon Lambrechts, Arthur Debruyne, Vincent Harmesen, Sarah Vandoorne, Ebe Daems, Fien Van den Steen, ...

Vaste **columnisten** waren in de loop van 2018: Jan Mertens, Bleri Lleshi, Geert Vanistendael, Bie Vancraeynest, Anya Topolski, Bieke Purnelle, Michael De Cock, Ikrame Kastit, Samira Atillah, Ching Lin Pang, Aya Sabi, Sabrine Ingabire, Walter Zinzen en Warda El-Kaddhour.

Daarnaast voerden we vooral een receptief opiniebeleid: we vragen zelden mensen om een opinie voor ons te schrijven, maar ontvangen een groeiend aantal voorstellen. In 2018 werden 247 stukken gepubliceerd als "opinie".

Een laatste categorie bijdragen in de opiniërende categorie, zijn de Commentaar stukken die door de redactie zelf geschreven worden. Daarvan verschenen er 34 in 2018, een kwart minder dan het jaar voordien. Dat heeft te maken met de keuze om de eigen beschikbare tijd prioritair in te zetten op onderzoek en achtergrond, eerder dan op opinie en commentaar.

Het initiatief **MO*academy** verzamelt voornamelijk academische expertise. De leden worden gestimuleerd om hun kennis en inzichten - vaak naar aanleiding van de actualiteit - te delen door analyses te schrijven op MO.be. Dat principe blijkt vaak moeilijk in de praktijk om te zetten, daarom wordt in 2019 bekeken of en hoe we de MO*academy verder zetten. De MO*academy wordt gevormd door: Ann Cassiman (KU Leuven, IARA / CADES), Bie Vancraeynest (Jeugdwerk Brussel), Bruno de Cordier (UGent, Conflict & Development (bruno.decordier@ugent.be), David Crikemans (UA, Internationale Politiek), Dries Lesage (UGent, IIS), Eva Brems (UGent), Ferdi De Ville (UGent), Freek Smets (UNHCR), Hubert van Humbeek (Knack, buitenland), Jan Vandemoortele (ex-UNDP, ontwikkelingsexpert), Koen Vlassenroot (Conflict Research Group, Ugent), Kris Berwouts (Onafhankelijk expert Grote Meren), Luc Barbé (zelfstandig expert veiligheid), Nadia Fadil (KU Leuven, faculteit antropologie), Nadia Nsayi (Centraal-

Afrika Broederlijk Delen / Pax Christi), Naima Cherkaoui (Kinderrechtencommissariaat), Nils Duquet (Vlaams Vredesinstituut), Peter Tom Jones (KU Leuven, MTM), Ruddi Doom (emeritus Ugent, CRG), Rudy De Meyer (II.II.II), Sami Zemni (MENARG, UGent), Sandra Galbusera (VOK, Plan België), Sarah Scheepers (Ella vzw), Sven Biscop (Egmont Institute), Tom Kenis (Myria), Vanessa Saenen (UNHCR), Vera Dua (BBL), Vincent Scheltiens (UA), Tine Destrooper (NYU), Raf Custers (Gresea).

We deden voor het magazine opnieuw een beroep op onze vaste **illustratoren** zoals Lectrr, Fatinha Ramos, Klaas Verplancke en Jeroen Los; en we deden een beroep op ex-collega en meester – visualiseerder Maarten Lambrechts. Daarnaast blijven we aandacht hebben voor bijzondere beeldreportages. Daarvoor werkten we in 2018 ander andere met Karim Abraheem, Hossein Fatemi, Mathieu Asselin, Xander Stockmans, Sam Asaert, Chris De Bode, Matjaz Criviz, Janusz Radecki, Alessio Romenzi, Pradeep Shukla, Dieter Telemans, Aïda Muluneh, Aïlien Reyns, Jef Boes, Brecht Goris, Juno Berckmoes, Johannes De Bruycker ...

4. WERELDMEDIAHUIS VZW

Leden / Algemene Vergadering

Wereldmediahuis heeft twee categorieën van leden en één buitengewoon lid.

II.II.II is buitengewoon lid gezien zijn grotere bijdrage, waarmee ook de Noord-Zuidbeweging als geheel in de organisatie vertegenwoordigd wordt.

In 2018 werden zes middenveld organisaties voor het eerst lid van Wereldmediahuis. Per 1 januari 2019 zijn dit de institutionele leden van Wereldmediahuis (in het vetjes de nieuwe leden): Broederlijk Delen, Fairtrade Belgium, **Memisa**, **Triodos Bank**, **Via Don Bosco**, Rikolto en Zebrastraat waren volwaardige leden. **Artsen Zonder Vakantie**, **Damiaanactie**, FOS, **HI (Handicap International)**, **Oxfam Solidariteit**, Oxfam Wereldwinkels, Plan International Belgium en Wereldsolidariteit waren in 2017 gewone leden.

Alle leden maken deel uit van de algemene vergadering.

Raad van Bestuur

Leden van de Raad van Bestuur waren begin 2018: Frank Beke (voorzitter, onafhankelijk), Lily Deforce (onafhankelijk), Jos Geysels (voor II.II.II), Jelle Goossens (voor Rikolto), Lieve Herijgers (voor Broederlijk Delen) en Bogdan Vanden Berghe (voor II.II.II).

Op de Algemene Vergadering van 17 april 2018 werd het ontslag van Josse Abrahams (dd november 2017) bekrachtigd en werden Trees De Bruyne en Michaël Mariën benoemd als onafhankelijk bestuurder.

Gie Goris (hoofdredacteur) en Bernard Sintobin (zakelijke leiding) woonden de vergaderingen van de Raad van Bestuur bij

5. FINANCIËEL VERSLAG

Hieronder vindt u de financiële verslaggeving over het werkjaar 2017.

Resultatenrekening

INKOMSTEN	RESULTAAT 2017	BUDGET 2018	RESULTAAT 2018
Abonnementen	72.047	93.000	79.445
Advertenties	44.136	45.000	23.301
Activiteiten	4.970	7.000	10.401
Leden	170.000	159.300	190.170
Subsidies structureel (OS)	721.945	728.400	735.063
Diverse subsidies	71.242	45.000	47.303
Funding	13.937	72.500	70.532
Diverse inkomsten	8.465	0	9.440
Uitzonderlijke inkomsten	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	1.106.741	1.150.200	1.165.655
UITGAVEN			
Personeelskosten	539.289	592.300	591.580
Personeelsgerelateerde kosten	39.715	44.300	42.043
Redactie	160.651	131.100	123.818
Publicatie print	299.645	300.000	296.779
Publicatie digitaal	53.979	22.400	22.138
Publiciteit & communicatie	44.915	41.500	39.647
Erelonen	12.084	11.600	6.078
Huisvesting & kantoor	26.270	28.500	28.156
Diverse kosten	15.022	16.100	17.189
Uitzonderlijke kosten	-45.000	0	0
Intresten	90	500	0
Afschrijvingen	1.574	1.500	1.574
TOTAAL UITGAVEN	1.148.233	1.189.800	1.168.530
RESULTAAT	-41.492	-39.600	-2.875

De inkomsten van het jaar zijn 5,3% hoger dan in 2017 en liggen 1,5% hoger dan begroot. De daling van de advertentie-inkomsten en van de diverse subsidies wordt meer dan goedgemaakt door extra inkomsten uit activiteiten, lidgelden van nieuwe institutionele leden en de impact van de eind 2017 gelanceerde 'Word proMO*-campagne (zie 'Funding')'.

De uitgaven zijn goed onder controle en eindigen 1,8% hoger dan vorig jaar en 1,7% lager dan begroot. De personeelskosten zijn hoger dan in 2017, een jaar met onvolledige bezetting, en liggen exact op begroting.

Dankzij hoger dan begrote inkomsten en een goede kostenbeheersing bleef het deficit ruim onder de begroting.

Balans

BALANS					
ACTIVA	2017	2018	PASSIVA	2017	2018
Vaste activa	2.770	1.668	Eigen vermogen	416.420	413.545
			Voorzieningen	0	0
Vlottende activa	745.340	715.427	Schulden	331.690	303.550
vorderingen	170.695	125.016	handelsschulden	138.490	117.739
liquide middelen	561.625	584.517	schulden mbt bezoldigingen	70.216	70.870
overlopende rekeningen	13.020	5.894	diverse schulden	58	944
			overlopende rekeningen	122.926	113.997
Totaal	748.110	717.095	Totaal	748.110	717.095

Wij zien een balans in continuïteit met een correcte solvabiliteit en voldoende liquiditeit. De vrije reserves blijven ruim binnen de targets zoals bepaald in de reservepolitiek, vastgesteld door de raad van bestuur.

De jaarrekening werd geauditeerd door extern revisor Clybouw. Hij leverde een verklaring af zonder voorbehoud.

Na de forse verlaging van de subsidies (federaal en Vlaanderen) van begin 2017 besliste de raad van bestuur om (nog) geen structurele veranderingen door te voeren aan het zakelijk model maar – gebruik makend van de beschikbare vrije reserves – het management de kans en de tijd te geven om projecten gericht op het verwerven van nieuwe eigen inkomsten uit te testen en te implementeren.

In 2018 konden wij de eerste positieve resultaten zien van de diverse projecten gericht op de vernieuwing van het verdienmodel.

De proMO*campagne, gelanceerd eind 2017 kon succesvol uit-

gerold worden. Deze campagne heeft tot doel zoveel mogelijk mensen te overtuigen om toe te treden tot de MO*community van lezers en daar ook een maandelijkse of jaarlijkse bijdrage voor de betalen. In 2018 genereerde dit project al ruim 62.000 €.

Wereldmediahuis probeert al vele jaren om haar institutioneel lidmaatschap te doen groeien en te diversifiëren. Onze institutionele leden vormen de governance van de vzw en dragen ook financieel bij aan het in stand houden van MO*. Het is voor Wereldmediahuis van groot belang om leden te hebben uit het brede middenveld en uit alle sectoren die inhoudelijk stromen met de thema's waarover MO* onderzoek doet en publiceert. In 2018 konden wij 6 organisaties overtuigen om lid te worden, enkele daarvan pas vanaf 2019.

De begroting 2019 is in evenwicht. Dat resultaat zal echter pas gehaald worden als de inspanningen van 2017 en 2018 doorgezet worden en als de verwachte nieuwe inkomsten ook effectief gerealiseerd kunnen worden.

BIJLAGE: INHOUDELIJK AANBOD IN 2018

- 1. DOSSIERS** 2018: 26 dossiers
- 2. INTERVIEWS** 2018: 161 grote interviews
- 3. ANALYSES** 2018: 218 uitgebreide analyses
- 4. REPORTAGES** 2018: 131 reportages
- 5. DE ONTWIKKELAARS** 2018: 24 bijdragen
- 6. MAGAZINE** 2018

